

UTDANNINGSFORUM 11 FEBRUAR 2003

Tilstede: Se egen deltakerliste. Ca 40 påmeldte, mange av disse har ikke tidligere deltatt på utdanningsforumets møter.

Bjørn Rongevær ønsket velkommen på vegne av Plan Norge.

Guro Nesbakken fra LINS var møteleder.

De enkelte deltakende organisasjonene og representanter fra UD og NORAD presenterte seg selv.

Neste møte i utdanningsforumet ble foreslått uke 13 el. 14. I etterkant er dato satt til **2. april hos Flyktningerådet**. Tema for møtet blir nasjonale fattigdomsstrategier (PRSP) og konsekvenser for utviklingssamarbeid innenfor utdanningssektoren.

Innlegg ved statssekretær Olav Kjørven fra UD

Se vedlagte power point presentasjon og tale. Kort resymé:

Utdanningsforumet og LINS ble takket for tidlig initiativ til samlingen, som er første offentlige diskusjon rundt strategien i Norge.

Bakgrunn for strategien: Målene fra Dakar er uoppfylt. Behov for en tydelig strategi, for å skape trøkk. Jomtien og Millenium målene sammen representerer noe helt nytt. Verdenssamfunnet har forpliktet seg, står nå samlet om et rammeverk av visjoner og konkrete mål.

Utdanning er en rettighet. 50 års utviklingspolitikk har vist at "Utdanning - jobb nr.1" Regjeringens plan for fattigdomsbekjempelse ligger i bunn. Prosessen fram mot strategien: internt utredningsarbeid, ingen bred høring. Gjennomgang av eksisterende programmer fra UNESCO, UNICEF og WB opptrapping av bistand 9 -15 prosent innen 2005 (tre foiler som oppsummerte strategien, se PP-doc)

Fallende bistandsbevilgninger internasjonalt er stoppet etter Monterrey og Johannesburg. Senatet i USA har sluttbehandlet Millenium Challenge Account. Bush har lovet ytterligere 10 mrd. USD til bekjempelse av HIV/AIDS.

Landenes egne planer og prioriteringer må ligge i bunn. Norske myndigheter vil bygge videre på helhetlige sektorprogrammer og oppskalere disse. Det ble uttrykt ønske om nyskapende tilnærminger. Strategier i enkeltland skal prioriteres i dialog med partnere i sør. Etterspørselsdrevne og mottakerstyrte løsninger.

Kjørven tok opp innvendinger ifht strategien:

- menypreg - strategien er ikke uttømmende, men ment å skape dialog og åpne for mottakerlandenes prioriteringer.

- menyen feilprioriterer: ifht. vektlegging/utelatelser er UD åpne for innspill/dialog

- Strategien er norsk fordi: Den er tydelig på utdanning som rettighet, kopler utdanning til fattigdomsbekjempelse, argumenterer for opptrapping og støtter opp om Norges pådriverrolle internasjonalt.

Utstein-samarbeidet viktig plattform. NGOer oppfordres til å danne allianser med NGOer i andre "Utsteinland". G8 har lansert et fast-track initiativ - men pålagt WB/IMF å skaffe tilveie ressursene. Pt. er dette initiativet ikke sikret finansiering. De store giverne må arbeidet for at G8 landene også skaffer ressurser.

Strategien er ikke en uttømmende katalog, snarere en plattform for handling/opptrappingsplan og referansedokument for bevilgninger.

Påfølgende kommentarer og diskusjon:

I den påfølgende diskusjonen ble det diskutert hvorvidt fokus på utdanningens betydning i **krisesituasjoner/ gjenoppbygningsfase** var godt nok reflektert. Ble understreket at det uansett var viktig at dette var tatt med som et punkt i strategien. Påpekt at Norge bør jobbe med å **operasjonalisere rettighetsperspektivet. Læringsaspektet** og betydningen av skolens **innhold og relevans** for livssituasjon ble understreket, og at behovene må **defineres lokalt**. Kommentert at **"inclusive education"** er svakt reflektert i strategien, dette var det uenighet om. Påpekt at strategien er tynn på **metodiske aspekter** som f.eks. deltakende metoder, barnesentrert læring m.m. Nødvendigheten av at **lærernes rolle** vektlegges, og oppfordring om økt samarbeid med lærernes **fagforeninger**. Betydningen av **jenters utdanning** ble understreket. Kritikkk på at utdanningsstrategien mangler et **maktkritisk perspektiv**.

Kjørven viste til at utdanning i krisesituasjoner og til fredsbygging i høyeste grad er på dagsorden bla. i Sudan, Afghanistan og Angola, til tross for utfordringer ifht. operasjonalisering. Han påpekte at rettighetsperspektivet vil utdypes. Uttrykte enighet i betydning av relevant utdanning. Inkluderende tilnærming er dekket gjennom henvisning til barnekonvensjonen og integrert tilnærming. UD har ikke konkludert på om rett til utdanning bør prøves i rettsystemet slik som det er gjort i India. Metodene er ikke utpenslet i strategien, men deltakelse og kvalitetssikring vil være en forutsetning. NGO'ene må gjerne bidra med utvikling av innovative metoder.

Diskusjon om **privatisering** av skoletilbudet, og kritiske innspill ifht. at strategien ikke differensierer ifht. privat/offentlig levering av utdanning. Påpekt fra politisk hold at utdanningssystemet er et nasjonalt og statlig ansvar, men at ulike tilbud kan benyttes for å dekke behovene. Ønsker ikke å støtte en privatisering av skolesektoren der kun eliten har et tilfredsstillende tilbud. Private "community schools" kan fylle hull der myndighetene ikke lykkes med å etablere offentlige skoler for å nå de aller fattigste. Disse bør være i tråd med en nasjonal læreplan. Myndighetene bør minimum dekke lærebøker og lærerlønninger. Påpekt at **desentralisering** ikke er det samme som privatisering. Kommentert fra NORAD at NGOene faller ofte ut av **sektorprogrammene**, hvilket ikke er ønskelig, bør ha viktig pådriverrolle. Fra Kjørven ble det kommentert at en fersk rapport viser at bare 2 prosent av all bistanden endte i lokalsamfunnene.

Påpekt at redusert krav om egenandel fra 20 til 10 % kan gi mindre NORAD ressurser til prosjekter. Dette ble tilbakevist av statssekretæren, som viste til at dette frigjør egne midler slik at NGO'ene ikke mister ressurser. Kjørven nevnte et kommende møte med "likeminded parties" (bla. Canada og UK) for å påvirke G8 til å bevilge mer penger.

Kikkan Haugen kom med et kort innspill fra avdeling for sivilt samfunn i NORAD:

1/3 av norsk utviklingshjelp er bilateral bistand. NORAD bruker 40% på MUL og 20 % på sosial sektor. Norske frivillige aktører kanaliserte i 2002 12% prosent av norske

bistandsmidler. NORAD ønsker å gjennomføre opptrapping fra 9- 15 % utdanningsbistand innen 2005 ved opptrapping, økt samordning og realisering av synergier. Utdanning vil bli gitt prioritet i både rammeavtaler og søknadsbasert støtte. Det vil bli arrangert landspesifikke (forhåndsvarslende) program møter på ambassadene i alle hovedsamarbeidsland. Det vil også være mer ad-hoc møter i Norge når Norske ambassadører er på besøk.

Utdanning og opplæring kan bidra til økt åpenhet i samfunnet. Undersøkelse fra Uganda viste at tidligere ble 90% av ressursene borte på veien. Radiokampanje og løpesedler for å bevisstgjøre lokalbefolkning har ført til drastisk reduksjon, nå blir bare 15 % borte.

Tor Erik Gjerde fra UD takket for deltakelsen, for konstruktive innspill og for en "intelligent dialog" med organisasjonene.

Eldrid Midttun avsluttet samlingen med refleksjoner over bistand til utvikling og utdanningens politiske makt. Hun takket for en god dialog på møtet og for en strategi som løfter diskusjonen og innbyr til økt satsning på utdanning.

Oslo 19.02.03

Guro Nesbakken LINS/Svend Søyland PLAN